

نام و نام خانوادگی:

زمان برگزاری: ۱۰۰ دقیقه

نام آزمون: منطق ترم اول تشریحی

تاریخ آزمون:

۱) منطق، علمی ..... است که تبّخر در آن به تمرین و ممارست نیاز دارد.

۲) ابهام ساختاری در جملات زیر را بیابید.

۱- کودک تا پدرش را دید لباسش را مرتب کرد.

۲- اجناس دزدیده شده توسط مأموران کشف شد.

۳- من از راهنمایی شما پشیمانم.

۴- هندو به طعنه گفت یاران خدا دوتاست.

لعنت بر آن کسی بگویند که خدا یکی است.

۵- سیاست‌های پولی و ارزی کشور، مانند سیاست‌های فرهنگی کشور از انسجام و نظم و قاعده خاصی برخوردار نیست. آیا بهتر نیست که مسئولان مستقیم این سیاست‌گذاری‌ها، جای خود را به افراد باصلاحیت بدهند.

۶- در یک سفارش اینترنتی، مشتری سفارش «دستبند و انگشتر طلا» داده ولی برایش دستبند بدل و انگشتر طلا آوردند.

۷- راننده به مسافر گفت «ده دقیقه دیگر به خانه می‌رسیم» اما آن دو به خانه‌ای رسیدند که تا خانه مسافر یک ساعت فاصله داشت.

۸- واردکننده ادعا داشت محموله او فقط شامل «مواد غذایی استاندارد است» اما در محموله اش «لوازم منزل غیراستاندارد» کشف شد.

۹- آخر این هفته ایران نیستید؟ نه

۳) زیر الفاظ مشترک خط بکشید و معانی مختلف آنها را بیان کنید.

امشب صدای تیشه از بیستون نیامد
شاید به خواب شیرین فرهاد رفته باشد

علی کاری است. کاری غذا را خوشمزه می‌کند. علی غذا را خوشمزه می‌کند.

۴) هر دسته از مفاهیم زیر را به صورت منطقی دسته‌بندی کنید.

الف) نهج البلاغه، کافی، اسفار اربعه، متن ادبی، قرآن، تورات، شعر، جامع السعادات، بینویان، انجیل، متون دینی، متون فلسفی، دیوان حافظ، مثنوی معنوی، کتاب شفا ابن سینا، متون اخلاقی، کتاب غیر آسمانی، معراج السعاده

ب) کارگر زن بیمه شده، کارگر مرد، کارگر مرد غیر ایرانی

پ) قطار باربری برقی، قطار مسافربری، قطار غیر برقی

ت) بابک، سعید، محمدرضا، آگوست، فوریه، ربیع‌الاول، اردیبهشت، آذر، امیرحسین، ام‌کلثوم، خیرالنساء، مکه، دهلی نو، مهین، لیدا، اصفهان، تربت

حیدریه، قم، اسم پسر دوبخشی

ث) کاتولیک، شیعه، حنفی، پروتستان، یهودی، اشعری، شافعی، بودایی

۵) نوع تعریف‌های زیر را مشخص کنید؟

الف) کشور به ایران، عراق، مصر، برزیل و ... کشور گفته می‌شود.

ب) مثلث - شکل دارای سه زاویه

پ) کلیسا - ساختمانی که مسیحیان برای دعا و عبادت به آنجا می‌روند.

ت) آب - مایع رفع عطش

ث) اسطقس - عنصر

۶) گزاره‌های زیر قضیه هستند یا خیر؟ اگر نیستند دلیل آن را بنویسید.

الف) خورشید دور زمین می‌گردد.

ب آیا تکالیف خود را انجام داده‌اید؟

پ مجموع زوایای مثلث 180° است.

ت خداوند جهان را بر اساس محبت و عشق آفرید.

۷ نوع مغالطات زیر را تعیین کنید:

الف) چرا تمرین‌ها را حل نمی‌کنی و نشسته‌ای کتاب داستان می‌خوانی؟ چون دیرمان گفت بروید مطالعه کنید؛ نگفت بروید تمرین حل کنید!
ب) سلمانی با تیغ دور سر فردی را اصلاح می‌کرد که ناگهان تیغ پوست وی را برید. فرد اعتراض کرد که سرم را بریدی. سلمانی گفت: سر بریده که حرف نمی‌زند!

۸ نوع استدلال زیر را مشخص کنید.

المؤمن مرآة المؤمن / مؤمن آینه مؤمن است
لذا عیب او را مخفی و بزرگ‌نمایی نمی‌کند.

۹ نوع استدلال زیر را مشخص کنید.

اگر باران بیارد آنگاه زمین خیس می‌شود.
باران باریده است.
زمین خیس شده است.

۱۰ مجموعه مفاهیم زیر را از نظر جزئی و کلی بودن و مفاهیم کلی را از نظر تعداد مصادیق فرضی و خارجی طبقه‌بندی کنید:

۱- شریک خدا	۲- کشور عضو اوپک	۳- جنگ جهانی	۴- کوه قاف
۵- خدای مسیحیان	۶- سیاره منظومه شمسی	۷- God	۸- god
۹- رهبر جمهوری اسلامی ایران	۱۰- اصول مذهب	۱۱- اصول دین	۱۲- مولود کعبه
۱۳- لاک پشت پرنده	۱۴- رنگ تشکیل‌دهنده رنگ سبز	۱۵- رنگ اصلی	۱۶- دیوار ۱۴۰۰ کیلومتری
۱۷- واجب‌الوجود	۱۸- اورست	۱۹- دانشگاه دولتی	۲۰- رخس
۲۱- اسب نامرئی	۲۲- معجزه جاوید	۲۳- اهرام مصر	۲۴- بنیان‌گذار جمهوری اسلامی
۲۵- سرور جوانان بهشت	۲۶- برج ایفل	۲۷- رئیس‌جمهوری روحانی ایران	۲۸- شیر مرغ

۱۱ نوع تعریف‌های زیر را مشخص کنید؟

الف سل - بیماری واگیردار

ب قانون مداری شهروندان هر نوع آنارشیسم را در جامعه از بین خواهد برد. آنارشیسم در فرهنگ سیاسی به معنای هرج‌ومرج است.

پ قند - به گلوکز - ساکارز - لاکتوز - فروکتوز - قند گفته می‌شود.

ت مربع - شکل دارای چهار ضلع مساوی با چهار زاویه قائمه

۱۲ در قضایای زیر، نوع قضیه (حملی یا شرطی) را مشخص کنید و اجزای هر کدام از قضایا را بنویسید.

الف برون جستند بازان سبک‌خیز

ب اهرمن ماند و، من ماند و دشمن، چو نمایی

پ

گر نبودی جذبه‌های ما / کی شدی بند زمین بابای ما

ت این عدد بر دو قابل قسمت است در صورتی که زوج باشد.

ث شاعران ترک پارسی‌گوی، شهریاران ملک ادب‌اند

۱۳ با ذکر دلیل مشخص کنید هر کدام از عبارات زیر قضیه است یا قضیه نیست، سپس در مورد نوع قضایا (حملی یا شرطی) و اجزای آن را بنویسید.

الف هر قضیه‌ای یا صادق است یا کاذب.

ب آنان که خاک را به نظر کیمیا کنند / آیا بود که گوشه چشمی به ما کنند

پ شاه مردان علی (ع) است.

ت از مکافات عمل غافل مشو

۱۴ در بین عبارات زیر قضایای حملی و نوع آن را از حیث شخصیه یا محصوره بودن و موجه یا سالبه بودن تعیین کنید و در مورد قضایای محصوره، کلیه یا جزئی بودن و سور قضیه را نیز بنویسید.

الف

حدیث قصه سهراب و نوشداروی او

فسانه نیست کز اجداد می‌رسد ما را

ب

گنه از دور زمان است که از چنبر او

آدمی را نه گریز و نه گزیر آمده است

پ

لابه‌ها کردم‌ش از دور و ثمر هیچ نداشت

آهوی وحشی من پا به فرار آمده بود

ت

لب دوخت هر کرا که بدو راز گفت دهر

تا باز نشنود ز کس این راز گفته را

۱۵ اگر در قضیه حملی، موضوع قضیه، مفهومی جزئی باشد، به آن قضیه ..... می‌گویند.

۱۶ تعریف صحیح باید دارای چه شرایطی باشد؟ نام ببرید.

۱۷ معانی را می‌توان به دو صورت ..... و ..... به دیگران منتقل کرد.

۱۸ عبارات زیر ممکن است باعث ایجاد کدام مغالطه شوند؟

الف

قوم گفتندش که ای خر گوش دار

خویش را اندازه خر گوش دار

ب او چند غزل این شاعر جوان را خوب و بی‌اشکال خواند.

پ

گفتمش باید بری نامم زیاد

گفت آری می‌برم نامت زیاد

ت

مکن تا توانی دل خلق ریش

و گر می‌کنی، می‌کنی بیخ خویش

ث

حاکم بغداد حکمی کرد و می‌باید شنید

تا که او باشد نباید کرد لعنت بر یزید

۱۹ قوت و ضعف استدلال‌های استقرایی زیر را مشخص کنید.

الف هزاران سال است که خورشید صبح‌ها طلوع کرده است؛ بنابراین فردا نیز طلوع خواهد کرد.

ب چند روز است در راه دبیرستان به دوستم برخورد می‌کنم؛ بنابراین امروز هم او را خواهم دید.

پ در صد سال گذشته همواره در آبان ماه بارندگی داشته‌ایم؛ بنابراین در آبان امسال نیز بارندگی خواهیم داشت.

ت میوه‌های روی این جعبه درشت و مرغوب‌اند؛ بنابراین کل میوه‌های این جعبه درشت و مرغوب‌اند.

۲۰ اصطلاحات زیر را تعریف کنید.

الف استقرا

ب استنتاج بهترین تبیین

پاسخنامه تشریحی

۱ کاربرد

۱- لباس خودش را مرتب کرد یا لباس پدرش را.

۲- اجناس کشف شده را مأموران دزدیده بودند یا دیگران

۳- از راهنمایی کردن شما یا از راهنمایی شدن توسط شما

۴- معنای اول، هندو گفته است خدا دو تاست لعنت باد بر کسی که می گوید خدا یکی است.

معنای دوم، هندو به طعنه (مسخره) گفته است خدا دو تا است و لعنت خدا بر کسی که بگوید خدا دو تاست.

۵- معلوم نیست از نظر گوینده، سیاست های فرهنگی از انسجام و نظم برخوردار است یا نه.

۶- عبارت دستبند و انگشتر طلا ابهام دارد چون طلا می تواند صفت هر کدام باشد.

۷- عبارت ده دقیقه دیگر به خانه می رسیم ابهام دارد زیرا معلوم نکرده کدام خانه

۸- عبارت محموله فقط شامل مواد غذایی استاندارد است ابهام دارد چون دو برداشت می شود: می توان چنین برداشت کرد که تنها محموله استاندارد، مواد غذایی است و بقیه محموله ها غیراستاندارد هستند و هم می شود برداشت کرد که محموله شامل مواد غذایی استاندارد است و شامل چیز دیگری نمی شود.

۹- دو معنی دارد: ۱- نه آخر هفته ایران نیست ۲- نه این گونه نیست که ایران نباشم.

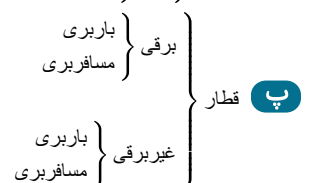
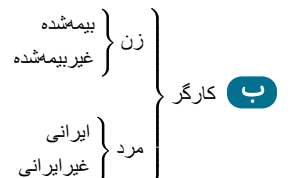
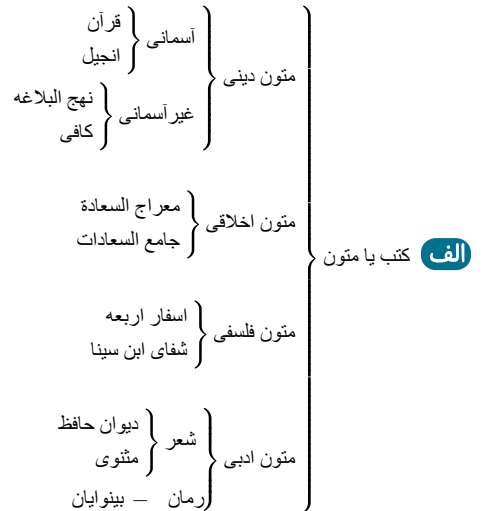
۳ شیرین دو معنا دارد.

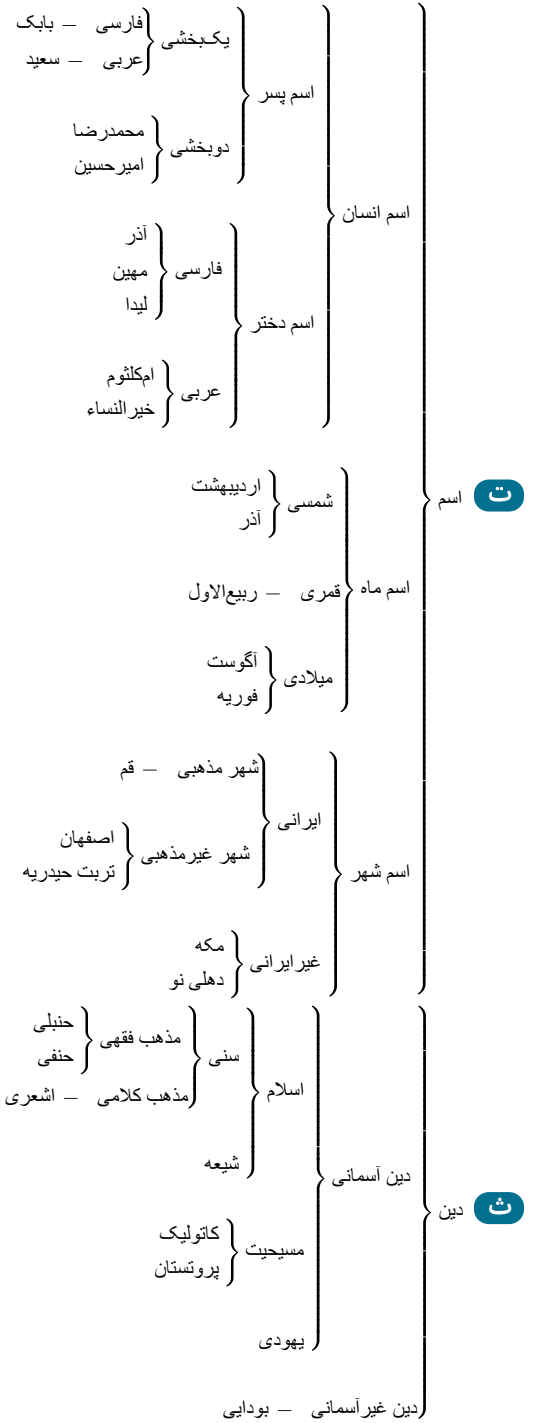
معنای اول: شیرین نام معشوق فرهاد

معنای دوم: شیرین یعنی خواب خوش

کاری دو معنا دارد، معنای اول کاری، نوعی ادویه و در معنای دوم به معنی پرکار است.

۴

۵

الف تعریف به مثال

ب تعریف تحلیلی از نوع عام و خاص

پ تحلیلی از نوع سلسله اوصاف

ت تحلیلی از نوع سلسله اوصاف

ث تعریف لغوی

۶

الف قضیه (چون جمله خبری است)

ب قضیه نیست (چون جمله سؤالی است)

پ قضیه (چون جمله خبری است)

ت قضیه (چون جمله خبری است)

۷ الف) توسل به معنای ظاهری / التزام ← به مطابقه

(ب) توسل به معنای ظاهری / التزام ← به مطابقت

۸ استدلال تمثیلی

۹ استدلال قیاسی

۱۰ جزئی

الف- با مصداق فرضی (کوه قاف ۴ / رخس ۲۰)

ب- با مصداق خارجی (God ۷ / اورست ۱۸ / برج ایفل ۲۶)

کلی

الف- بدون مصداق خارجی (شریک خدا ۱ / لاک پشت پرنده ۱۳ / اسب نامرئی ۲۱ / شیر مرغ ۲۸)

ب- با یک مصداق خارجی (مولود کعبه ۱۲ / دیوار ۱۴۰۰ کیلومتری ۱۶ / واجب الوجود ۱۷ / معجزه جاوید ۲۲ / بنیان گذار جمهوری اسلامی ایران ۲۴)

ج- با دو مصداق خارجی (جنگ جهانی ۳ / رهبر جمهوری اسلامی ۹ / رنگ تشکیل دهنده رنگ سبز ۱۴ / سرور جوانان بهشت ۲۵)

د- با سه مصداق خارجی (خدای مسیحیان ۵ / اصول دین ۱۱ / رنگ اصلی ۱۵ / اهرام مصر ۲۳ / رئیس جمهوری روحانی ایران ۲۷)

ه- با بیش از سه مصداق خارجی (کشور عضو اوپک ۲ / سیاره منظومه شمسی ۶ / god ۸ / اصول مذهب ۱۰ / دانشگاه دولتی ۱۹)

۱۱

الف) تحلیلی از نوع عام و خاص

ب) تعریف لغوی

پ) تعریف به مثال

ت) تحلیلی - عام و خاص

۱۲

الف) بازان سبک خیز (موضوع) / برون جستند (محمول)

ب) اهرمن ماند و، من ماند و دشمن (تالی) / چو نمائی (مقدم)

پ) گر نبودی جذبه حوای ما (مقدم) / کی شدی بند زمین بابای ما (تالی)

ت) این عدد بر دو قابل قسمت است (تالی) در صورتی که زوج باشد (مقدم)

ث) شاعران ترک پارسی گو (موضوع) / شهریاران ملک ادب (محمول)

۱۳

الف) هر قضیه ← موضوع

صادق است یا کاذب ← محمول

ب) قضیه نیست چون جمله تمنایی است.

پ) قضیه شخصیه - موضوع علی (ع) است و شاه مردان محمول است.

ت) قضیه نیست چون جمله امری است.

۱۴

الف) قضیه شخصیه، قضیه سهراب و نوشداروی او موضوع فسانه (محمول)

ب) شعر را به صورت زیر بازنویسی می کنیم

گناه از دور زمان است - گناه (موضوع) دور زمان (محمول)

آدمی از چنبر دور زمان گریز و گزیر ندارد

آدمی (موضوع) از چنبر دور زمان (محمول)

پ) من از دور لابه ها کردم (قضیه شخصیه)، موضوع (من)، از دور لابه ها (محمول)

آهوی وحشی من پا به فرار آمده بود (قضیه شخصیه)، آهوی وحشی من (موضوع)، پا به فرار (محمول)

ت) قضیه شرطی، مقدم (هر کس را که به او راز دهر را گفتند) و تالی (لبها دوخته شد)

۱۵ شخصیه

۱۶ هنگام تعریف یک مفهوم، لازم است به نکات زیر توجه کنیم:

۱. تعریف باید واضح باشد. ۲. تعریف باید جامع باشد.

۳. تعریف باید مانع باشد. ۴. تعریف نباید مستلزم دور باشد.

۱۷ کتبی و شفاهی

۱۸

الف) مفاطه نگارشی کلمات درباره کلمه «خرگوش»

ب) مفاطه اشتراک لفظ (او چند غزل از این شاعر جوان را به زیبایی قرائت کرد یا چند غزل از این شاعر جوان را غزلهایی خوب و بدون اشکال ادبی دانست).

پ مغالطه نگارشی کلمات درباره کلمات، «زیاد» و «زِیاد»

ت مغالطه نگارشی کلمات درباره کلمات «می‌کنی» و «می‌گنی»

ث مغالطه ابهام در عبارات؛ حاکم بغداد دستور داده است که دیگر نباید بر یزید لعن فرستاد!

حاکم بغداد چنان حکم بدی کرده است که با وجود او، دیگر نوبت به لعنت کردن یزید نمی‌رسد! (اغراق در بد بودن حاکم بغداد)

۱۹

الف استدلال استقرایی قوی؛ زیرا از تعداد زیادی نمونه استفاده کرده است.

ب استدلال استقرایی ضعیف؛ زیرا این اتفاق کم و به صورت اتفاقی رخ داده است.

پ استدلال استقرایی قوی؛ تکرار نمونه‌ها در صد سال می‌تواند نشانه آب و هوای خاص در آن منطقه باشد و از نظر استقرایی استدلال قوی خواهد بود.

ت استدلال استقرایی ضعیف؛ این استدلالی است که معمولاً افراد سودجو از آن سوءاستفاده می‌کنند و میوه‌های خود را به افراد می‌فروشند.

۲۰

الف وقتی از مقدمات جزئی به نتیجه‌ای کلی‌تر برسیم که احتمال کذب آن وجود داشته باشد، استدلال را «استقرایی» می‌نامند. به عبارت دیگر استقرا استدلالی است که در آن ذهن انسان از

قضایای جزئی به نتیجه کلی می‌رسد.

ب «استنتاج بهترین تبیین»، نوعی استدلال استقرایی است که دقیقاً مانند یک کارگاه عمل می‌کنیم. در زندگی روزمره بسیار کاربرد دارد.